

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

16.4.2009

B6-0190/2009

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta
työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti
esittäjä(t): Francis Wurtz ja Sahra Wagenknecht
GUE/NGL-ryhmän puolesta
G20-huippukokouksen päätelmistä

Euroopan parlamentin päätöslauselma G20 -huippukokouksen päätelmistä

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Lontoossa 2. ja 3. huhtikuuta 2009 pidetyn G20-huippukokouksen päätelmät,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan,
- A. katsoo, että viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet selvästi vääräksi politiikan ja liike-elämän johtajien sekä valtavirran taloustieteilijöiden yleisesti jakaman uskon siihen, että "markkinat tietävät parhaiten" ja että markkinavoimien vapaa vuorovaikutus takaa resurssien tehokkaan ja tuloksekkaan jakamisen,
- B. katsoo, että ansiotulojen ja vaurauden erittäin epätasa-arvoinen jakautuminen (voittojen ja vaurauden nousu, työvoiman kansantulo-osuuden vähentyminen) 30 viimeksi kuluneen vuoden aikana on ollut suurin tekijä, joka on edistänyt rahoitusmarkkinoille sijoittamisen valtavaa kasvua ja varallisuuden hintakuplia,
- C. katsoo, että globalisaatio, rahoitusmarkkinoiden vapauttaminen ja sääntelyn purkaminen ovat tasoittaneet tietä rahoitusalan innovaatioille (johdannaiset, suojarahastot, yksityiset sijoituspääomat, arvopaperistaminen, strukturoidut sijoitustuotteet, jne.), jotka puolestaan ovat aiheuttaneet liiallisen ja liikaa suhdanteita vahvistavan vipuvaikutuksen, nopeiden voittojen tavoittelemisen, tuotanto- ja palveluyrityksille pakotetut mahdottomat tuottovaatimukset (osakkeenomistajien etujen korostaminen) ja riskien nopean ja laajan maailmanlaajuisen leviämisen; katsoo näin ollen, että sekä uusliberaali politiikka rahamarkkinoiden vapauttamiseksi että osakkeenomistajien voittoja hinnalla millä tahansa lisäävä lyhytnäköinen toimintatapa ovat osoittautuneet täysin epäonnistuneeksi,
- D. katsoo, rahoitusalan ahneiden yritysjohtajien lisäksi kriisin ovat aiheuttaneet yhtäläisesti Yhdysvaltojen ja lähes kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden hallitukset sekä EU:n toimielimet, jotka kaikki ovat edistäneet rahoitusmarkkinoiden vapauttamista, EU:ssa erityisesti EU:n rahoitusmarkkinoiden toimintasuunnitelma sekä Lamfalussyn valvontajärjestelmä, jotka ovat perustuneet rahoitusalan "itsesääntelyyn",
- E. katsoo, että nykyinen kriisi korostaa tarvetta yhdistää koko maailman kaikki taloudelliset ja poliittiset toimivaltuudet torjumaan kriisiä koordinoitulla finanssipolitiikalla ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyllä, katsoo, että perinteinen "länsimaailma", erityisesti Yhdysvallat, Japani ja EU, ei enää pysty yksin ratkaisemaan rahoitusmarkkinoiden ongelmia; katsoo, että G 20-huippukokoukselta näin ollen odotettiin maailman uuden talousjärjestelmän luomista siten, että sen yhteydessä korostetaan kehittyvien maiden merkittävää roolia,
1. huomauttaa, että maailma tarvitsee kiireellisesti koordinoituja toimia, joilla vakautetaan taloutta taantumaa vastaan, torjutaan ilmastonmuutosta, tehostetaan ympäristön kannalta

ja sosiaalisesti kestävä kehitys, vahvistetaan julkisia palveluja ja edistetään täystyöllisyyttä työnlaadulla ja sosiaalisilla oikeuksilla; pitää näin ollen erityisen valitettavana sitä, että IMF:n rahoituksen lisäämistä lukuun ottamatta G20-huippukokous ei onnistunut edistämään itse julistamia tavoitteita, jotka koskevat "uutta taloudellista järjestystä" koskevien sääntöjen laatimista;

2. huomauttaa, että vain Yhdysvallat, Kiina ja Japani ovat ottaneet käyttöön merkittäviä finanssipoliittisia elvytyspaketteja talouden laskusuunnan pysäyttämiseksi; pitää valitettavana sitä, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat jääneet kauas jälkeen ja että Euroopan talouden elvytysuunnitelma on alirahoitettu ja koostuu vain kansallisista elvytyspaketeista, joita ei koordinoita ja joiden tavoitteet ovat keskenään hyvin erilaiset; vaatii finanssipoliittisia elvytyspaketteja, joilla luotonantoa ohjataan sosiaalisesti ja ympäristön kannalta hyödyllisiin investointeihin, joilla luodaan laadukkaita työpaikkoja;
3. huomauttaa, että G20-huippukokous ei pystynyt tekemään päätöstä maailmanlaajuisesti koordinoitusta finanssipoliittisesta elvytyspaketista, ja että tämä johtui Euroopan unionin kielteisestä kannasta; korostaa, että G20-huippukokouksen mainostama 1 100 miljardin USD "maailmanlaajuinen tukipaketti" (IMF:n rahoitus, apu köyhimmille maille, erityiset nosto-oikeudet) koostuu pääasiassa joka aikaisemmin myönnetystä rahoituksesta, että vain noin 100 miljardia USD edustaa aidosti uusia sitoumuksia; pitää erityisen valitettavana, että maailmanlaajuisesta taantumasta erityisesti kärsivät köyhemmät taloudet eivät edellä mainitun vuoksi saa tarvitsemaansa apua, jonka avulla ne voisivat selviytyä kriisistä;
4. arvostelee jyrkästi sitä, että 250 miljardin USD osoittamista erityisiin nosto-oikeuksiin ei kytketty äänestysoikeuksien muuttamiseen, minkä vuoksi 44 prosenttia mainitusta summasta osoitetaan G7-ryhmälle eli vahvimille talouksille, ja yhteensä vain noin 80 miljardia USD osoitetaan keskitulotason luokkaan kuuluville maille ja köyhille maille; pitää erityisen valitettavana sitä, että G20-huippukokous ei keskustellut Kiinan keskuspankin pääjohtajan ehdotuksesta, joka koskee erityisten nosto-oikeuksien järjestelmän uudistamista maailmanlaajuisilla resurssien perusteella; huomauttaa, että edellä mainitulla jätettiin käyttämättä mahdollisuus uudistaa Bretton Woods -instituutioiden järjestelmää;
5. arvostelee G20-huippukokouksen aikomusta vahvistaa Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) roolia luotonannon, kasvun ja työpaikkojen palauttamiseksi maailmantalouteen; korostaa, että IMF:n poliittisia päätöksentekovälineitä on uudistettava siten, että IMF:n varoja ei käytetä yksinomaan "länsimaailman" rahoittamisen välineenä; pitää myönteisenä varovaisia ilmoituksia, jotka koskevat huhtikuussa 2008 sovittua IMF:n kiintiö- ja äänestysjärjestelmän muuttamista, sekä vaatimusta, jonka mukaisesti IMF:n kiintiöjärjestelmän seuraava tarkistaminen on saatettava päätökseen viimeistään tammikuussa 2011;
6. vaatii IMF:n lainapolitiikan perusteellista muuttamista, koska esimerkiksi Latvialle, Unkarille ja muille maille myönnettyjen lainojen ehdoksi on asetettu muun muassa palkkojen ja eläkkeiden leikkaaminen, julkisen sektorin supistaminen ja terveydenhuollon rajoittaminen; huomauttaa, että mainitut ehdot vaikuttavat yhteiskunnan köyhimpiin kerroksiin ja syventävät taloudellista taantumaa, koska ne vähentävät jyrkästi kotimaista kysyntää; korostaa, että EU:n mainitulle politiikalle antamaa tukea ei voida pitää

"eurooppalaisena solidaarisuutena" nykyisen kriisin yhteydessä;

7. kannattaa taloustieteilijä Joseph Stiglitzin johtaman YK:n asiantuntijapaneelin ehdotusta, jonka mukaan G20-järjestelmä olisi korvattava uudella maailmanlaajuisella talousneuvostolla; korostaa, että mainittu YK:n foorumi olisi paljon parempi maailmanlaajuisen talouspolitiikan ja rahoituspolitiikan muotoilun foorumi, koska se varmistaisi G20-prosessin ulkopuolelle jätettyjen vähemmän ja vähiten kehittyneiden maiden edustuksen; kannattaa ehdotusta, joka koskee sellaisen uuden maailmanlaajuisen keskuspankkijärjestelmän luomista, jonka pysyvänä tehtävänä on tukea kehitysmaita, ja jossa IMF:n kaltaisia nykyisiä kansainvälisiä rahoituslaitoksia hallitsevilla teollisuusmailla ei ole veto-oikeutta;
8. pitää myönteisenä sitä, että G20-ryhmän johtajat olivat yhtä mieltä siitä, että rahoitusalan, rahoitusvalvonnan ja rahoitusohjauksen merkittävät puutteellisuudet ovat nykyisin kriisin tärkeimpiä aiheuttajia; arvostelee kuitenkin sitä, että G20-huippukokous ei käsitellyt pankkien ja rahoitusjärjestelmän vakauttamisen tarvetta, mikä on luotonannon uudelleen käynnistämisen perusedellytys; korostaa kiireellistä tarvetta rakentaa rahoitusalan tulevaisuuden varmistava ja maailmanlaajuista kestävä kehitystä tukeva entistä vahvempi ja maailmanlaajuisesti johdonmukaisempi ohjaus- ja sääntelyjärjestelmä; korostaa, että G20-kokouksen olisi pitänyt sopia myös rahoitusvalvontaa koskevan valtioiden välisen tehokkaan yhteistyön järjestelmän perustamisesta; korostaa, että rahoitusalan on hyväksyttävä alhaisemmat tuotot ja sovittava bonusjärjestelmistä, joiden tarkoituksena ovat kriisien välttäminen ja pitkäaikaiset tavoitteet lyhytaikaisten voittojen sijasta;
9. panee merkille, että G20-ryhmän johtajat haluavat panna täytäntöön viimeisimmässä kokouksessaan sopimansa rahoitusmarkkinoiden vakauden valvontaryhmän perustamisen, millä korvataan rahoitusjärjestelmien vakautta seuraavan foorumi siten, että uusi valvontaryhmän jäseniä ovat G20-ryhmän valtiot, edellä mainitun foorumin jäsenvaltiot, Espanjan ja Euroopan komission; pitää kuitenkin valitettavana sitä, että uudella valvontaryhmällä ei ole muodollisia valtuuksia ja että sen on määrä toimia IMF:n työtä täydentävänä elimenä; huomauttaa, että kysymys siitä, kuinka rahoitusmarkkinoiden vakauden valvontaryhmä voi varmistaa asianmukaisen valvonnan ja kriisinhallintaa koskevien kansallisten toimen yhdenmukaisuuden, on jätetty ratkaisematta;
10. arvostelee jyrkästi sitä, että kaavailtu sääntely ja valvonta sisältävät vain kaikki *systemisesti* merkittävät rahoituslaitokset, rahoitusvälineet ja rahoitusmarkkinat; korostaa sääntelyn tiukentamisen merkitystä, koska sen avulla voidaan ehkäistä kaikkien uusien ja riskialttiiden rahoitustuotteiden aiheuttamat järjestelmäriskit, ja että mainitut rahoitustuotteet on joko kiellettävä tai niillä käytävää kauppaa on rajoitettava ja valvottava tiukasti; arvostelee jyrkästi myös sitä, että sääntelyllä on tarkoitus ehkäistä vain liiallinen velkaantuminen; katsoo, että kaikkien säänneltyjen rahoituslaitosten velkaantumiselle on asetettava tiukat rajoitukset; korostaa, että eläkerahastoilta ja erityisesti työeläkerahastoilta on kiellettävä sijoittaminen systeemisen riskin sisältäviin rahoitustuotteisiin, vipurahastot ja pääomarahastot mukaan luettuina, koska mainittujen rahastojen kaatuminen vaikuttaisi kielteisesti eläkeoikeuksiin;
11. pitää myönteisenä G20-ryhmän johtajien aikomusta ryhtyä toimiin yhteistyöstä kieltäytyviä oikeudenkäyttöalueita vastaan, verokeitaat mukaan luettuina, ja aikomusta

asettaa seuraamuksia julkisten talouksien ja rahoitusjärjestelmien suojaamiseksi; pitää myönteisenä ilmoitusta siitä, että "pankkisalaisuuden aikakausi on päättynyt"; korostaa tässä yhteydessä, että verokeitaina toimivien EU:n jäsenvaltioiden (Itävallan, Belgian, Ison-Britannian ja Luxemburgin) sekä Sveitsin on lakkautettava pankkisalaisuus ja lopetettava tuomittavat käytäntönsä;

12. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita puuttumaan myös sisäisten ja ulkoisten offshore-rahoituskeskusten (kuten muun muassa Kanaalin saarten ja Caymansaarten) aiheuttamiin ongelmiin sekä kieltämään liiketoiminnan harjoittaminen edellä mainittujen kanssa siinä tapauksessa, että ne eivät noudata niille asetettuja vaatimuksia; korostaa, että maailmanlaajuinen kielteinen suhtautuminen veronkiertoon sisältää myös puuttumisen niiden suurten rahoituskeskusten toimintaan, joihin verrattuna pienet verokeitot ovat vain pikkutekijöitä;
13. pitää myönteisenä aikomusta laajentaa sääntelyviranomaisten suorittama valvonta koskemaan myös luottoluokituslaitoksia; huomauttaa, että tässä tilanteessa tarvitaan julkista ja voittoa tavoittelematonta eurooppalaista luottoluokituslaitosta, koska sen avulla voidaan päästä eroon luokitusprosessia häiritsevistä eturistiriidoista;
14. pitää valitettavana sitä, että valuuttakaupan verotusta (Tobinin veroa) ja pörssikaupan (kuten OTC-kauppojen) verotusta ei mainita G20-kokouksen asiakirjoissa;
15. arvostelee G20-huippukouksen sitoutumista Dohan kehityskierroksen kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseen; huomauttaa, että Dohan kierros laajentaisi sellaista kauppasääntöjen järjestelmää, joka vahingoittaa kehittyvien maiden talouksia ja puuttuu valtioiden sisäiseen toimivaltaan kuuluviin asioihin; vaatii julkisia hankintoja, teollis- ja tekijänoikeuksia sekä investointien ja palvelujen vapauttamista koskevien neuvottelujen keskeyttämistä, koska ne palvelevat vain teollisuusmaiden etuja, vaarantavat julkisten palvelujen tarjoamisen ja uhkaavat talouden vakautta ja rahoitusvakautta;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman G20-ryhmän johtajille, neuvostolle, euroryhmälle, komissiolle, Euroopan keskuspankille, jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille, alueiden komitealle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle.